

698. *Filatae*, (Muscae) antennis nec setariis, nec plumosis.

699. *Brachyurus*, (Cancer) cauda corpore breviore.

700. *Macrourus*, (Cancer) cauda corpore longiore vel ejusdem longitudinis.

### 3. HABITUS.

#### A. GENERATIO, in qua observanda:

##### I. SEXUS, distinguitur

###### a. NUMERO.

a) *Binatus*, Mares et Feminae, nec plures in eodem genere.

b) *Ternatus*, Mares, Feminae et Neutra in Vespis, Apibus et Formicis.

###### b. CHARACTERES.

###### a) EXTERNI.

a) *Magnitudo*. Feminae plerumque in Insectis maiores quam mares; abdomen foetum ovis in Feminis fere semper majus, quam in maribus.

b) *Antennae*, quae in maribus plerumque ampliores, pennatae, pectinatae, ferratae; quum in Feminis pennae vel ferratureae vix sint conspicuae, vel totae antennae vel clavae multo minores.

c) *Cornua capitidis et thoracis*, quae in solis mari bus sunt obvia, ut in mammalium genere cervino; in Feminis nulla.

d) *Alae*. Mares Lampyridis, Coccii, Phalaenarum antiquae, gonostigiae; defoliariae, brumatae et Lichenellae et Ichneumonum quorundam alati; Feminae apterae.

I

b) N A.

**b) NATURALES SEU ESSENTIALES.**

a) *Genitalia*, oblonga tubulosa, hamulis laterali-  
bus in *mascitis* plerisque; tubus vaginae-  
formis brevior in *feminis*; illa connexa cum  
vasis spermaticis, hacc cum ovario.

**b) Locus.**

1) *Intra Anum*, plerisque.

2) In *Araneis*, palpi *masculis* in Capite; *fe-  
minis* genitalia ad basin abdominis.

3) *Cancris* ad insertionem Caudae s. abdomi-  
nis basin.

4) *Libellulis masculis* in ima parte pecto-  
ris, *feminis* ad extremitatem abdominis  
elongati.

**c) Numerus.**

1) *Unum genitale*, alterutrius sexus in quovis  
Infecto.

2) *Duo genitalia*, in *Cancris* et *Araneis*, sic-  
uti in *Amphibii*.

**II. NUPTIAE.**

a. MONOGAMAE, uno mare sufficiente pro singu-  
la Femina.

b. POLYGAMAE, singulo infecto unius sexus, pluri-  
bus alterius.

a) *Monarches*, uno mare sufficiente pluribus femi-  
nis. (in *Phalaenis*.)

b) *Monothelyes*, una femina foecundata a pluribus  
maribus. (in *Apibus*)

c. CRYPTOGAMAE, femina a mare foecundata ge-  
nerante feminas vivas impregnatas in quintam us-  
que generationem. (*Aphides*.)

**III. FOETURA.**

a. VIVIPARA, rara, *Onisci*, *Musca Hederae*, et  
*Aphides* prima parte aetatis.

b. Pe-

- b. **PUPIPARA**, rara; *Hippobosca equina*.
- c. **OVIPARA**, communis, plerisque Insectis.
- d. **COENOGONA**, iisdem animalibus prima aetatis parte viviparis, autumno oviparis. (*Aphides*.)

#### IV. METAMORPHOSES.

- a. 701. **OVUM**, continet stamen novi Infecti.

##### a) FIGURA.

- 702. *Globosum*, teres, orbiculare, diametro undique aequali.
- 703. *Hemisphaericum*, globo, medio dissecto.
- 704. *Oblongum*, diametro transversali parte aliquota longitudinalis.
- 705. *Cylindricum*, teres, lineare.
- 706. *Cydariforme*, globo utrimque truncato.
- 707. *Tympaniforme*, cylindricum margine utrimque elevato.
- 708. *Petiolatum*, clavatum, affixum per petiolum.
- 709. *Urceolato-coronatum*, forma urceoli una extremitate coronata.

##### b) SUPERFICIE.

- 710. *Glaberrimum*, superficie maxime lubrica.
- 711. *Sulcatum*, lineis profundis excavatis.
- 712. *Reticulatum*, venis instar retis dispositis.
- 713. *Punctatum*, adspersum punctis excavatis.
- 714. *Lacunoso-reticulatum*, disco depresso inter venas reticulatas.
- 715. *Porcatum*, lineis longitudinalibus elevatis,

##### c) DISPOSITIONE.

- 716. *Sparsa*, sine ordine disposita.
- 717. *In quincuncem*, per series aequidistantes alternatim.
- 718. *Annulata*, cingentia ramum instar annuli.
- 719. *Spiralia*, cingentia ramum in formam spirae.

## d) COLORE.

720. *Albida*, non plane alba.  
 721. *Badia*, colore castaneae maturae saturate fusca.  
 722. *Spadicea*, obscure purpurea seu intense fusca.  
 723. *Ex margaritaceo candida*, candore cum commisura quadam coerulei coloris et splendentia.  
 724. *Flava*, coloris flavi.  
 725. *Viridia*.  
 726. *Coerulea*.  
 727. *Rosea*, dilute purpurea.  
 728. *Unicoloria*, coloris ejusdem undique.  
 729. *Variegata*, maculis aspersa diversicoloribus.  
 730. *Colorem mutantia*.  
 731. *Colorem retinentia*.

e) Loco, instinctu naturali divinitus immisso, parentibus deponentibus ova locis aptis, ubi progenies statim alimentum sibi proprium reperit.

- a) In aquis et plantis aquaticis, (*Dytisci* et *Neuroptera* fere omnia, *Culices*, *Tipulae* non nullae, *Cancri*, *Monoculi* et *Onisci*).  
 b) Intra terram, ad radices plantarum, (quae-dam *Phalaenae*, *Gryllus* *Gryllotalpa* etc. *Scarab.* *Melolontha*).

c) In plantis.

- 1) In foliis, inter Epidermides in substantia parenchyma.
- 2) In seminibus, (*Brucchi*, *Cureuliones*).
- 3) Intra lignum (*Cantharides*, *Phalaena Cof-fus* etc.)
- 4) In gallis, i. e. Excrecentia fungosa orta a punctione folii, corticis etc. (*Cynipes*.)

d) In

## d) In animalibus.

- 1) *Vitis* eorumque
  - a. *Pilis Tarandi*, (*Oestrus*).
  - b. *Cute Boum*, (*Oestrus*).
  - c. *Naribus et osse frontis Equorum et ovium*  
(*Oestrus*).
  - d. In *intestino recto* Equorum.
  - e. In *Larvis, Pupisque Insectorum* (*Sphexes* et *Ichneumones*).
- 2) *Mortuis et Cadaveribus*. (*Silphae, Formicæ etc*)
- 3) *Recrements et partibus animalium.*
  - a. *Excrementis*, (*Muscæ et Scarabæi*).
  - b. *Lana*, (*Tineæ*).
  - c. *Corio*, (*Dermestes*).

## f) DEFENSIO NE feu VESTITU, contra inclem tam aëris, solis, pluviam etc.

- a) *Nuda*, defensione nulla, (*Phalaenæ non nullæ*).
- b) *Vernice inducta*, glutine oblita indurato.
- c) *Folliculo sericeo inclusa*, (quaedam *Araneæ*).
- d) *Pilis a matre derasis obvoluta*.
- e) *In cellis favi*, (*Apes, Vespaæ*).
- f) *A parentibus circumferuntur in folliculo*.
- g) *Sub cadavere matris mortuae* (*Cocci quidam*).

## g) NUMERO.

- a) Quaedam *pauca ova* ponunt.
- b) Alia *numeroſſima*, una *Apis* usque ad 40000 uno anno ova ponit.
- b. 732. LARVA, (*Eruca*) est animalculum ex ovo exclusum, succolum, molle, majus, sterile, tardum, vorax alimento proprio.
- a) 733. *Apoda*, pedibus deſtituta.

*b) 734. Polypoda* (in *Phalaenis* a 16 ad 8 pedes numerantur, *Coleopterorum Larvae* plerumque pedibus 6. *Tenthredinum* pluribus quam 16, usque ad 22).

*c. 735. PUPA*, (*Nympha, Aurelia, Chrysalis.*) est animalculum e Larva mutatum, in formam ea sicciorrem, duriorem, coarctatam, saepe ore destitutam.

*a) VESTITU.*

*a) 736. Nuda*, sine ullo folliculo piloso s. sericeo.

*b) 737. Folliculata*, inclusa folliculo piloso seu sericeo, vel etiam e foliis, lana, quisiliis, ligno, terra conglutinato.

*b) MOTU.*

*a) 738. Mobilis*, quae gaudet motu loco-motivo.

*b) 739. Immobilis*, quae moveri nequit, affixa.

*c) HABITU ET FIGURA.*

*a) 740. Completa*, omnibus partibus agilis, (*Aranea, Acarus, Oniscus.*)

*b) 741. Semicompleta*, solis alarum rudimentis (*Gryllus, Cicada, Cimex, Libellula, Ephemera.*)

*c) 742. Incompleta*, alis pedibusque immobilis, (*Vespa, Apis, Formica, Tipula.*)

*d) 743. Obtecta*, corticata thorace abdomine- que distincto (*Lepidoptera*).

*1) Nuda.*

*2) Folliculata.*

*e) 744. Coarctata* intra globum, indiscretis partibus. (*Musca, Oestrus.*)

*d. 745. IMAGO*, est animalculum e Pupa prodiens, perfectum, declaratum, revelatum, generans, agile, antennis instrutum: (multas alas acquirunt, pauca aptera).

## B. VICTUS.

## I. GENUS CIBORUM.

## a. PHYTIPHAGA.

- a) Rhizophaga, quae radices Plantarum imprimis comedunt. (*Scarabaei, Gryllus Gryllotalpa*)
- b) Phyllophaga, quae foliis Plantarum videntant. (*Papilionum et Phalaenarum Larvae, item Coccinellarum, Chrysomelarum etc.*)
- c) Hylophaga, quae arbores penetrant, et lignum rodunt. (*Larvae Cerambycum, quorundam Cantharidum, Siricum, Phalaenae Coffi etc.*)
- d) Anthophagae, quae flores devorant.
- e) Nectarimyzones, quae nectar florum fugendo extrahunt. (*Apes, Vespa, quaedam Muscae, Papiliones.*)
- f) Spermophagae, quae semina exedunt (*Ptini, Curculiones, Brucchi*).

## b. ZOOPHAGA.

- a) Ptomatophaga, quae cadavers et mortua animalia appetunt. (*Silphae, Muscae carnariae.*)
- b) Zontophaga, quae vivis animalibus videntant.
  - a) Sanguinem fugendo, Haematophaga. (*Pediculi, Pulices, Culices, Conopes, Tabani.*)
  - b) Penetrando cutem, Enoterophaga, et intra eam vivendo. (*Oestri.*) Pulex.
  - c) Nares vel anum intrando. (*Oestri*).
- c) Coprophaga, quae stercore animalium pro victu habent.
- d) Ecdytophaga, quae animalium exuvias videntant, viz. Pilis, Lana, Pennis, Pellibus, Corio.
- e) Pupophaga, quae pupas Insectorum devorant.
- f) Idiophaga, quae propriae speciei non parcunt.

## II. MODUS ET VARIETAS CIBORUM.

- a. *Pantophaga*, quae omnia producta unius naturae regni indiscriminatim devorant. (*Locusta migratoria*; *Termes fatale*, *Formica omnivora*.)
- b. *Eclectophaga*, quae selecta et pauca tantum genera plantarum vel ciborum comedunt.
- c. *Monophaga*, quae unicum plantae genus, vel singulam speciem amant.

## MORES.

## I. SOCIETAS.

- a. *Solitaria Insecta*, quae singula et sparsa reperiuntur.
  - b. *Gregaria*, quae in societate minore conjunctim vivunt.
  - c. *Politica*, quae in societatibus regulatis et majoribus vivunt, ac diriguntur veluti legibus et institutis ut in civitate bene ordinata.
- Gynaecocratica*, quae in politiis vivunt, quibus praest est unica Foemina.

## II. MORES PECULIARES.

- a. Alia retia pandunt pro capiendis dipteris muscis, et neuropteris. (*Araneae.*)
- b. Alia subsultim appetunt varia Insecta. (*Araneae.*)
- c. Alia conum in fabulo excavant, inque eo latitant ac insecta quae in conum incidunt capiunt, vel evadere nitentia fabuli granulis conjectis in coni fundum dejiciunt et sic devorant (*Myrmeleon*).
- d. Alia museam capiunt vel phalaenam, araneamve, dein occidunt, ac ei ovum concordunt, denique sepelunt, ut cibum larvae futurae excludendae praeparent (*Sphex.*)
- e. Alia plura ova deponunt intra Larvam vivam Phaenae, quae exclusa, Larvulas plures in Larva viuentes eamque devorantes exhibet. (*Sphex.*)

f) Alia

- f. Alia nent sibi sepulcrum intra folliculum sericeum summo artificio. (*Phalaenae.*)
- g. Alia deponunt ova intra globum fimi, quem pedibus posticis circumvolvunt. (*Scarabaei.*)
- h. Alia intra testam vacuam, vitam agunt ut Diogenes in dolio, quam quotannis mutant. (*Cancri.*)
- i. Alia intra testam vivam se recipiunt, ac eam contra Sepias et alios hostes inونent, ne incauta devoratur: (*Cancer.*) et quingenta alia mira observata et adhuc observanda in Insectorum moribus, quae non hic enumeranda.

#### 4. STATIO.

A. HABITATIO, non locus ubi casu Insectum reperiatur, sed potius planta vel animal, locusve, in quo et ex quo vivit, ubique constanter.

I. PERPETUA seu FIXA habitatio infecto propria per omnes ejus Status et Metamorphoses.

a. AQUA.

a) *Salum.*

- a. *Oceanus*, mare altissimum, procul ab omni terra.
- b. *Mare breve*, littoribus inclusum, Balthicum, Mediterraneanum, album, Pontus, Caspium, Persicum, Arabicum, Ochotense, Rubrum Americae.
- c. *Littora arenosa*, glareosa, saxosa.
- d. *Scopuli*, Mare et brevia inter scopulos i. e. rupestres mari cinctas.
- e. *Lapides littorei*, qui jacent in littore aestu maris tegendi, et recedente mari nudi.
- f. *Syrtes*, loca arenosa, mari cincta et tecta, plus minusve.